

Список використаних джерел

1. Закон України «Про приватизацію державного і комунального майна». (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 12, ст.68) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2269-19#Text>
2. Українська універсальна біржа. URL: <https://tender.uub.com.ua/pro-prozorro/polozhennya-pro-prozorro>
3. Прозорро. Продажі. URL: https://sale.uub.com.ua/?gad_source=1&gclid=Cj0KCQiA35urBhDCARIsAOU7Qwnq9LIsZ6qp8GDXP8eARD7qRhLVSy0M-gR9vpwnsZPnTG6wCqMo9UUaAo4OEALw_wcB
4. Економічна правда. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2023/09/4/703888/>

Синюшко Дмитро Андрійович,
здобувач Національної академії
внутрішніх справ

СУБ'ЄКТИ СПЕЦІАЛЬНО-КРИМІНОЛОГІЧНІ ЗАХОДИ ЗАПОБІГАННЯ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ У СФЕРІ ЛІСОВОГО ФОНДУ

Спеціально-кримінологічний рівень запобігання характеризується сукупністю заходів, спеціально спрямованих на усунення причин злочинності чи конкретних злочинних проявів. Як зазначають вчені-кримінологи, спеціально-кримінологічні заходи запобігання, на відміну від загальносоціальних, не пов'язані з радикальною зміною наявних суспільних відносин, зняттям або подоланням соціально-економічних проблем, що впливають на злочинність, формуванням у громадян переконань, поглядів і морально-етичних якостей, які роблять антигромадські вияви неможливими. Завданням спеціальних заходів є усунення дії конкретних криміногенних факторів, створення обставин, що перешкоджають здійсненню кримінальних правопорушень [1, с. 99].

На думку О. М. Джужі, спеціально-кримінологічне запобігання полягає в цілеспрямованому здійсненні цього виду запобіжної діяльності як функції, у зв'язку з елементами кримінологічної системи, у неухильному виконанні команд управляючого механізму системи, у виборі лінії поведінки відповідно до стану об'єкта запобіжного впливу [2, с. 63].

Розглядаючи систему спеціально-кримінологічного запобігання кримінальним правопорушенням у сфері лісового фонду, варто

розглянути суб'єктів такої діяльності, основна роль серед яких належить Держекоінспекції, Держлісагенству, прокуратурі, а ключова – оперативним підрозділам Національної поліції (90 %) уповноваженими здійснювати превентивну та профілактичну діяльність, виявляти та припиняти правопорушення, встановлювати причини та умови, що сприяють вчиненню, вживати заходи до їх усунення [3].

Характерною рисою запобіжної діяльності поліції є, як зазначається в науковій літературі, її комплексний характер, що виявляється в таких аспектах [4, с. 15–16]:

– Національна поліція України, на відміну від інших суб'єктів запобіжної діяльності, впливає на дуже широке коло об'єктів профілактики; посідають одне з чільних місць у системі суб'єктів запобігання кримінальним правопорушенням, що виявляється в тісній взаємодії з усіма суб'єктами, у наданні інформації про стан оперативної обстановки, про виявлені причини й умови правопорушень, про осіб, які потребують індивідуального профілактичного впливу, у наданні методичної та практичної допомоги у проведенні запобіжних заходів;

– працівники Національної поліції України не тільки самі виявляють і ліквідують причини й умови правопорушень, а й у встановлених законом випадках і порядку висувають перед іншими суб'єктам запобіжної діяльності вимоги щодо виконання покладених на них функцій у цій сфері;

– працівники Національної поліції України здійснюють запобіжну діяльність на всіх рівнях, у всіх видах і формах, використовуючи при цьому широкий арсенал найрізноманітніших методів і засобів як гласних, так й оперативних;

– до органів і підрозділів Національної поліції України входять служби й підрозділи, головне призначення яких полягає в реалізації запобіжних функцій.

Так, оперативні підрозділи Національної поліції здійснюють заходи з виявлення та профілактики кримінальних правопорушень у сфері лісового фонду. Місця вчинення кримінальних правопорушень у сфері лісового фонду різноманітні, що обумовлено особливостями механізмів їх вчинення, а також сприяння незаконній діяльності з метою її належного функціонування. До таких сфер пошуку відноситься:

- ✓ лісові господарства;
- ✓ місцеві органи лісової охорони та органи Держекоінспекції, Держлісагенства, де здійснюється отримання інформації про факти незаконної порубки лісу, розміри пошкодженої

ділянки, де здійснюється таке вирубування, а також напрями перевезення та збуту, осіб, які беруть у цьому участь.

✓ державні та недержавні підприємства, які легально здійснюють порубку лісу, його перевезення, зберігання та збут, які в силу своєї діяльності мають інформацію про факти незаконних дій на ввірених ділянках території та осіб, які цьому сприяють тощо;

✓ Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру, яка отримує інформацію про законність правових підстав відведення земельних ділянок для здійснення порубки лісу;

✓ Державна прикордонна служба України, що отримує інформацію про перевезення, збут лісу, осіб, які причетні до цього, та транспортні засоби, на яких перевозиться ліс.

Національна поліція України та її оперативні підрозділи, які спрямовують кримінологічну діяльність на профілактику, відвернення та припинення злочинних проявів у сфері лісового фонду з урахуванням таких оперативно значущих ситуацій:

1) кримінальні протиправні процеси, що відбуваються на території лісового господарства, системною непокорою місцевого населення заходам запобігання незаконній порубці, перевезенню, зберіганню, збуту лісу, розподіл сфер впливу на місцях рубок (64 %);

2) недопущення з боку осіб, які перебувають на території обслуговування кримінальних правопорушень, пов'язаних з незаконною порубкою лісу, витоку необхідної оперативної інформації, яка дозволяє запобігати кримінальному правопорушенню на першопочаткових етапах, забезпечення законності та вжиття ефективних заходів щодо порушників закону (36 %).

У таких ситуаціях вживаються спеціально-кримінологічні заходи, а саме:

розшукові (виявлення осіб, неконтрольованих приватних пілорам та фактів, що становлять інтерес; впровадження та постійне здійснення аеророзвідки (зокрема, за допомогою квадрокоптерів) з метою виявлення масивів незаконних рубок, документування таких проявів і постійної інформованості про дійсний стан обстановки у лісовому господарстві; перекриття каналів транспортування і збуту викраденого);

перевірочні (у найбільших лісових господарствах на постійній основі запровадження мобільних груп (НПУ – Держлісохорона) з метою виявлення протиправних дій у лісовому фонду; створення стаціонарних оперативних постів (засідок) у найбільш вірогідних місцях перевезення, зберігання, збуту лісу, який буде наділений необхідними силами та засобами, спроможними на недопущення та припинення протиправних дій);

інформаційні (збирання з різних джерел та аналіз інформації щодо криміногенної ситуації в лісовому районі, області; припинення злочинної діяльності осіб (їх груп) відповідного спрямування, недопущенні завершення задуманих, підготовлюваних та розпочатих злочинів з одночасним ужиттям комплексу процесуальних заходів щодо притягнення правопорушників до відповідальності; моніторинг, вивчення, аналіз та узагальнення ефективності запобіжних заходів).

Список використаних джерел

1. Бандурка О. М., Литвинов О. М. Поняття і зміст спеціально-кримінологічного запобігання злочинам. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2016. № 2 (13). С. 98–108.

2. Кримінологія: навч. посіб. / О. М. Джужа, В. В. Василевич, О. Г. Колб та ін.; за заг. ред. О. М. Джужі. Київ: Атіка, 2009. 312 с.

3. Ткаченко О. В. Кримінально-правові та кримінологічні заходи запобігання незаконній порубці або незаконному перевезенню, зберіганню, збуту лісу в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 «Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право». Маріуполь, 2021. 20 с.

4. Поліцейська діяльність : підручник / С. С. Вітвіцький, В. С. Тулінов, О. М. Мердова та ін.; за заг. ред. проф. С. С. Вітвіцького. Київ : ВД Дакор, 2021. 372 с.

Готін Олександр Миколайович,
кандидат юридичних наук

ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ КОМПЕТЕНЦІЇ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ – СУБ'ЄКТІВ ПРОТИДІЇ КРИМІНАЛЬНИМ КОРУПЦІЙНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Протидія корупції взагалі та кримінальним корупційним правопорушенням зокрема може бути ефективною лише за умов існування функціонування взаємопов'язаних суб'єктів, кожний з яких виконує чітку функцію у системі протидії. Попередня державна система була спрямована не на запобігання корупції, усунення її чинників, а передбачала скоріш боротьбу з її окремим проявами, ґрунтувалася на репресивних методах. Тобто, процес протидії полягав у виявленні факту вчиненого або вже вчиненого службового злочину і реалізації максимально жорсткого покарання. З врахуванням необхідності реалізації такого принципу система протидії включала у себе Антикорупційне бюро ГУБОЗ МВС України), яке протидіяло